

กฎเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการตอบโต้การทุ่มตลาดของไทย

ความสำเร็จของการเจรจาการค้าแบบพหุภาคีรอบอุรุกวัยซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งองค์การการค้าโลก ทำให้ประเทศสมาชิกต้องยอมรับเงื่อนไข ที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในทุกความตกลงเสมือนว่าความตกลงต่าง ๆ นั้นเป็นความตกลงเดียวกัน (Single Undertaking) ประเทศสมาชิกซึ่งรวมถึงไทยจึงต้องมีพันธกรณีที่จะต้องออก

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด ตั้งแต่ปี 2507 แต่ไม่เคยมีการนำมาใช้บังคับเลย เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ตราขึ้นมานานแล้ว มีขั้นตอนไม่รัดกุม ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจทั้งยังไม่มีรายละเอียดวิธีปฏิบัติ

การร่างพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ อยู่ระหว่างการพิจารณาในสภาฯ กระทรวงพาณิชย์จึงได้อาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการส่งออกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ออก "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ในกรณีการนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทยในราคาที่ไม่เป็นธรรมและในกรณีการนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งสินค้าได้รับการอุดหนุน พ.ศ. 2534" ขึ้น เมื่อรัฐสภาพมตสมัยการประชุมสภาจึงต้องตกไป ต่อมากระทรวงพาณิชย์จึงได้ออก "ประกาศว่าด้วย การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษซึ่งสินค้าเพื่อตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน พ.ศ. 2539" ขึ้นมา แต่เนื่องจากประกาศกระทรวงมิใช่พระราชบัญญัติจึงมีสถานะทางกฎหมายต่ำมาก และยังมีขาดรายละเอียดหลายประการ

ปัจจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ และให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ (ความตกลงว่าด้วยการทุ่มตลาดตามมาตรา VI ของ GATT) โดยมีการดำเนินการตาม พ.ร.บ.การตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542

---

¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, "การต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน", เอกสารประกอบข่าวสัมมนา เรื่องการต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน, 2540, หน้า 23.

5.1 การพิจารณาการทุ่มตลาด

การทุ่มตลาด คือ การทุ่มตลาดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในเป็นการกระทำอันมิชอบที่อาจตอบโต้ได้² และการส่งสินค้าเข้ามาในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ในทางพาณิชย์ โดยมีราคาส่งออกที่ต่ำกว่ามูลค่าปกติของสินค้าชนิดเดียวกัน³ ดังนั้น ในการพิจารณาการทุ่มตลาดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจความหมายของคำว่า มูลค่าปกติ ราคาส่งออก ส่วนเหลือของการทุ่มตลาดด้วย เพื่อจะได้นำมาพิจารณาว่ามีการทุ่มตลาดเกิดขึ้นหรือไม่

5.1.1 การพิจารณามูลค่าปกติ⁴ (Normal Valued)

- การพิจารณามูลค่าปกติในกรณีทั่วไป

มูลค่าปกติ ได้แก่ ราคาที่ผู้ซื้ออิสระในประเทศผู้ส่งออกได้ชำระหรือควรจะมีการชำระกันจริงในทางการค้าปกติสำหรับสินค้าชนิดเดียวกันที่ขายเพื่อการบริโภคภายในประเทศนั้น โดยพิจารณาจากการขายสินค้าดังกล่าว ในปริมาณใดปริมาณหนึ่งที่เหมาะสมซึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของปริมาณสินค้านั้นที่ส่งออกจากประเทศผู้ส่งออกมายังประเทศไทย แต่จะนำปริมาณการขายที่ต่ำกว่านั้นมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาก็ได้ ถ้ามีเหตุอันรับฟังได้ว่าราคาขายที่พิจารณาจากปริมาณสินค้านี้ดังกล่าวเป็นราคาในตลาดประเทศผู้ส่งออก

- การพิจารณามูลค่าปกติโดยการส่งออกไปยังประเทศที่สามและการสร้างราคา

(1) ในกรณีที่ไม่มีปรากฏราคาปกติในประเทศผู้ส่งออก หรือ (2) ราคานั้นไม่น่าเชื่อถือเนื่องจากมีการร่วมมือกันหรือจัดให้มีการชดเชยประโยชน์กันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือ (3) ตลาดในประเทศผู้ส่งออกมีลักษณะเฉพาะทำให้ไม่อาจหาราคาที่เปรียบเทียบกันได้โดยเหมาะสม ให้พิจารณามูลค่าปกติจากราคาต่อไปนี้

(ก) ราคาส่งออกในทางการค้าปกติของสินค้าชนิดเดียวกันที่ส่งออกจากประเทศผู้ส่งออกไปยังประเทศที่สามที่เหมาะสม ถ้ามีเหตุอันรับฟังได้ว่าราคานั้นแสดงถึงราคาในตลาดประเทศผู้ส่งออก หรือ

(ข) ราคาที่คำนวณจากต้นทุนการผลิตในประเทศแหล่งกำเนิดรวมกับจำนวนที่เหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการจัดการ การขาย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตลอดจนกำไรต่างๆ ที่เกิดขึ้น

- การพิจารณามูลค่าปกติในสินค้านำเข้าจากประเทศที่ไม่ใช่ระบบเศรษฐกิจกลไกตลาด

ประเทศผู้ส่งออกบางประเทศอาจเป็นประเทศที่ปกครองโดยระบบสังคมนิยม ซึ่งรัฐบาลของประเทศนั้นจะเป็นผู้ควบคุมดูแลระบบเศรษฐกิจ และกำหนดผูกขาดราคาสินค้าเองทั้งหมด หรือในกรณีที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศผู้ส่งออกรับไม่ใช้กลไกตลาด (Non-Market Economic)

² พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 12

³ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 13

⁴ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 15, มาตรา 16, มาตรา 17

ทำให้ไม่สามารถหามูลค่าปกติในประเทศได้ ดังนั้น ในการหามูลค่าปกติในกรณีนี้ ก็ให้พิจารณา โดยเทียบเคียงจากข้อมูลราคาที่เป็นอยู่ในประเทศที่สามซึ่งมีระบบเศรษฐกิจที่ใช้กลไกตลาดและเหมาะสมแก่การเปรียบเทียบ แต่ถ้าหาประเทศที่สามที่เหมาะสมไม่ได้ ให้พิจารณาจากราคาของสินค้าชนิดเดียวกันที่จำหน่ายในประเทศไทยหรือจากพื้นฐานอื่นใดตามที่เหมาะสมแก่กรณี

- การพิจารณามูลค่าปกติกรณีที่เป็นการนำเข้ามาโดยการส่งออกจากประเทศอื่นที่มีไซแหล่งกำเนิด

ในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศนั้น บางครั้งสินค้าที่นำเข้ามา ก็ได้ถูกนำเข้ามาจากประเทศผู้ผลิตโดยตรง แต่สินค้านั้นอาจถูกส่งผ่านมายังประเทศที่เป็นตัวกลางหรือผ่านประเทศที่สามมาก็ได้ (Indirect Exports) ซึ่งในการพิจารณามูลค่าปกติ จากการนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศไทยโดยการส่งออกจากประเทศอื่นที่มีไซประเทศแหล่งกำเนิดนี้ ก็ให้ใช้ (1) ข้อมูลราคาที่เป็นอยู่ในประเทศผู้ส่งออกนั้นเป็นเกณฑ์ในการหามูลค่าปกติ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควรในกรณีที่สินค้านั้นเป็นเพียงการขนถ่ายผ่านประเทศผู้ส่งออก หรือ (2) สินค้านั้นไม่มีการผลิตในประเทศผู้ส่งออก หรือไม่มีราคาที่จะเปรียบเทียบกันได้ในประเทศผู้ส่งออก ก็จะใช้ราคาในประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดเป็นเกณฑ์ในการหามูลค่าปกติ

5.1.2 การพิจารณาราคาส่งออก⁵ (Export Price)

ราคาส่งออกเป็นองค์ประกอบสำคัญของการหาส่วนเหลือของการทุ่มตลาด (Dumping Margins) โดยราคาส่งออกอาจเป็นราคาที่ส่งออกจริงๆ หรือเป็นราคาที่คิดคำนวณขึ้นเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับมูลค่าปกติ พิสูจน์ว่ามีการทุ่มตลาดสินค้าเกิดขึ้นจริงหรือไม่

- การพิจารณาราคาส่งออกกรณีทั่วไป

ราคาส่งออก ได้แก่ ราคาส่งออกจากรประเทศผู้ส่งออกมายังประเทศไทยตามที่ได้ชำระหรือควรจะมีการชำระกันจริง

- การพิจารณาราคาส่งออกโดยการคิดคำนวณขึ้น

(1) ในกรณีที่ไม่ปรากฏราคาส่งออกหรือราคาส่งออกนั้นไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากมีการร่วมมือกันหรือจัดให้มีการชดเชยประโยชน์กันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้คำนวณหาราคาส่งออกจากราคาสินค้านั้นที่ได้จำหน่ายต่อไปทอดแรกยังผู้ซื้ออิสระ

(2) แต่ในกรณีที่สินค้านั้นไม่มีการจำหน่ายต่อไปยังผู้ซื้ออิสระหรือไม่ได้จำหน่ายต่อไปตามสภาพสินค้าที่เป็นอยู่ในขณะนำเข้า ให้คำนวณหาราคาส่งออกตามหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใดที่เหมาะสมแก่กรณีดังกล่าว ทั้งนี้ ในการคำนวณหาราคาส่งออกดังกล่าว ให้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระต่างๆ ตลอดจนภาษีอากร และกำไรที่ได้รับอันเกิดขึ้นระหว่างการนำเข้า และการจำหน่ายต่อไปอีกด้วย

⁵ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 14

5.1.3 การเปรียบเทียบมูลค่าปกติและราคาส่งออก (Price Comparison) และการพิจารณาส่วนเหลือของการทุ่มตลาด (Dumping Margins)

- การเปรียบเทียบมูลค่าปกติกับราคาส่งออก

(1) ในการเปรียบเทียบมูลค่าปกติและราคาส่งออก เพื่อพิจารณาหาส่วนเหลือของการทุ่มตลาดให้มีการเปรียบเทียบอย่างเป็นธรรม

(2) ให้กระทำที่ขั้นตอนทางการค้าเดียวกันและในเวลาเดียวกัน โดยคำนึงถึงบรรดาข้อแตกต่างที่มีผลกระทบต่อเปรียบเทียบราคาประกอบด้วย ในกรณีที่ราคาส่งออกและมูลค่าปกติมิได้อยู่บนขั้นตอนทางการค้าเดียวกันหรือเวลาเดียวกัน ให้มีการปรับลดองค์ประกอบต่างๆ ที่แตกต่างกันอันมีผลกระทบต่อเปรียบเทียบราคาอีกด้วย⁶

- การพิจารณาส่วนเหลือของการทุ่มตลาด

เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าปกติและราคาส่งออกตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ส่วนเหลือของการทุ่มตลาด จึงหมายความว่า ส่วนที่ราคาส่งออกจากต่างประเทศต่ำกว่ามูลค่าปกติ⁷ โดยมาจากการนำเอาราคาส่งออกลบกับมูลค่าปกติ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีการกระทำการทุ่มตลาดเกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ วิธีการหาส่วนเหลือของการทุ่มตลาดต่อหน่วยให้ปฏิบัติดังนี้ เว้นแต่จะมีเหตุผลสมควรที่จะใช้วิธีการอื่น

(1) เปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปกติถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักกับราคาส่งออกถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

(2) เปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปกติกับราคาส่งออกของธุรกรรมแต่ละรายโดยเฉลี่ย

(3) ในกรณีที่ปรากฏว่าราคาส่งออกมายังตลาดภายในประเทศมีความแตกต่างกันในสาระสำคัญระหว่างผู้ซื้อต่างคนกัน ภูมิภาคที่ส่งออก หรือระยะเวลาที่ส่งออก และวิธีการตาม (1) หรือ (2) ไม่อาจแสดงสภาพแท้จริงของการทุ่มตลาดได้ ให้เปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปกติถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักกับราคาส่งออกของธุรกรรมแต่ละรายโดยเฉลี่ย

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าการพิจารณาหาส่วนเหลือของการทุ่มตลาดจะต้องมีการเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าปกติและราคาส่งออกอย่างเป็นธรรม และจะต้องกระทำอยู่ในขั้นตอนทางการค้าและเวลาเดียวกัน โดยจะต้องคำนึงถึงข้อแตกต่างที่มีผลกระทบต่อเปรียบเทียบราคา และจะต้องให้มีการปรับลดองค์ประกอบต่างๆ ที่แตกต่างกันในขั้นตอนทางการค้าและเวลาให้อยู่ในระดับเดียวกันซึ่งรวมถึงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย ทั้งนี้ตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก็ไม่ได้กำหนดว่าจะให้ใช้วิธีใดก่อนหรือหลัง ฉะนั้นจึงต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

⁶ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 18

⁷ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 4

5.2 การพิจารณาความเสียหาย⁸

เมื่อทำการพิสูจน์แล้วว่ามีส่วนเหลือจากการทุ่มตลาดที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบมูลค่าปกติกับราคาส่งออก ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีการทุ่มตลาดเกิดขึ้นแล้ว และเพื่อเป็นการตอบโต้การทุ่มตลาด ก็อาจจะมีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดได้ แต่ตามกฎหมายจะเรียกเก็บอากรทั้งที่ปรากฏว่ามีการทุ่มตลาดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาเก็บอากรตอบโต้อีกด้วย ซึ่งก็คือ ความเสียหาย ที่หมายความว่า

- (1) ความเสียหายอย่างสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรม
  - (2) ความเสียหายอย่างสำคัญที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรม
  - (3) อุปสรรคล่าช้าอย่างสำคัญต่อการก่อตั้งหรือการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใน
- ความหมายของ สินค้าชนิดเดียวกัน⁹

สินค้าชนิดเดียวกัน (Like Product) หมายความว่า (1) สินค้าที่มีคุณสมบัติเหมือนกันทุกประการกับสินค้าที่ถูกพิจารณา (2) ในกรณีไม่มีสินค้าดังกล่าวให้หมายความว่าเป็นสินค้าที่คล้ายคลึงกันอย่างมากกับสินค้าดังกล่าว

- ความหมายของอุตสาหกรรมภายใน¹⁰

อุตสาหกรรมภายใน (Domestic Industry) หมายความว่า ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศที่มีผลผลิตรวมกันได้เกินกึ่งหนึ่งของปริมาณการผลิตรวมภายในประเทศของสินค้านั้น โดยมีข้อยกเว้นที่จะถือว่าไม่ใช่อุตสาหกรรมภายใน คือ

- (1) เมื่อผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันรายใดเป็นผู้นำเข้าสินค้าทุ่มตลาด หรือมีความเกี่ยวข้องกับผู้นำเข้าสินค้าทุ่มตลาดหรือผู้ส่งออกสินค้าทุ่มตลาดจากต่างประเทศ
- (2) ถ้าในอาณาเขตของประเทศได้มีการแบ่งตลาดของสินค้าชนิดเดียวกันเป็นตลาดมากกว่าหนึ่งตลาดขึ้นไป ก็ให้พิจารณาความเสียหายจากผลที่เกิดขึ้นเฉพาะในตลาดนั้น แม้ว่าส่วนใหญ่ของอุตสาหกรรมภายในจะไม่ได้ได้รับความเสียหายก็ตาม

- ความเสียหายอย่างสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน¹¹

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

- (1) ต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับปริมาณของสินค้าทุ่มตลาดและผลของการทุ่มตลาดที่มีต่อราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในตลาดภายในประเทศ
- (2) ผลกระทบของการทุ่มตลาดนั้นที่มีต่ออุตสาหกรรมภายใน

⁸ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 19

⁹ เพิ่งอ้าง, มาตรา 4

¹⁰ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 24

¹¹ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 20

ในการพิจารณาความเสียหายอย่างสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน ให้อาศัยหลักฐานสนับสนุนและตรวจสอบเกี่ยวกับ

- ปริมาณของสินค้านำเข้าที่ท่วมตลาด ที่ให้พิจารณาว่าได้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นโดยมีนัยสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะพิจารณาจากปริมาณนำเข้าจริง หรือปริมาณที่เทียบเคียงกับปริมาณการผลิต หรือปริมาณการบริโภคในประเทศ
- ผลของการท่วมตลาดที่มีต่อราคาของสินค้าชนิดเดียวกัน ในตลาดภายในประเทศที่ให้พิจารณาว่าราคาของสินค้านำเข้าที่ท่วมตลาด ได้มีการตัดราคาโดยมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศหรือไม่ หรือมีเช่นนั้นการนำเข้างดลงจะมีผลเป็นการกีดราคา หรือจะหยุดยั้งการที่ราคาจะขยับตัวสูงขึ้น โดยมีนัยสำคัญ เนื่องจากการท่วมตลาดนั้นหรือไม่
- ผลกระทบจากสินค้านำเข้าที่ท่วมตลาดต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ ให้พิจารณาโดยประเมินจากปัจจัยและดัชนีทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อสถานะของอุตสาหกรรมภายใน รวมทั้งการลดลงทั้งที่เป็นจริงและอาจจะเกิดขึ้นของยอดจำหน่าย กำไร ผลผลิต ส่วนแบ่งตลาด ผลิตภาพ ผลตอบแทนจากการลงทุน หรือการใช้กำลังการผลิต ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาสินค้าในประเทศ ความมากน้อยของส่วนเหลือของการท่วมตลาด ผลกระทบและแนวโน้มที่จะเกิดต่อกระแสเงินสด สินค้าคงคลัง การจ้างงาน ค่าจ้างแรงงาน อัตราการเจริญเติบโต ความสามารถในการระดมทุนหรือการลงทุน ทั้งนี้ปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยดังกล่าวนี้ยังไม่ครอบคลุมทุกอย่างและไม่ถือเป็นข้อพิจารณาที่ตายตัว

หากมีการท่วมตลาดสินค้าใดจากประเทศผู้ส่งออกมากกว่าหนึ่งประเทศ อยู่ระหว่างการพิจารณาตอบโต้การท่วมตลาดพร้อมกัน ถ้าปรากฏว่าส่วนเหลือของการท่วมตลาดและปริมาณการนำเข้าจากแต่ละประเทศดังกล่าวมีจำนวนมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ การพิจารณาความเสียหายจะประเมินผลของการนำเข้าจากแต่ละประเทศดังกล่าวรวมกันก็ได้ ถ้ากรณีมีความเหมาะสมต่อสภาพการแข่งขันในระหว่างสินค้าท่วมตลาดด้วยกัน และในระหว่างสินค้าท่วมตลาดกับสินค้าชนิดเดียวกันในตลาดภายในประเทศ

- ความเสียหายอย่างสำคัญที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน¹²

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาก็คือ ต้องมีข้อเท็จจริงสนับสนุนอันมิใช่เป็นเพียงการกล่าวอ้าง หรือการคาดการณ หรือความเป็นไปได้ที่ไกลเกินเหตุ โดยจากเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เห็นได้ว่าการท่วมตลาดนั้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างเห็นได้ชัดและใกล้จะเกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มว่าอาจมีสินค้านำเข้าที่ท่วมตลาดเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญได้ถ้าไม่ดำเนินการป้องกันเสียก่อน และอาจพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

¹² พระราชบัญญัติการตอบโต้การท่วมตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 22

(1) อัตราเพิ่มขึ้นที่เห็นได้ชัดของสินค้าทุ้มตลาดอันแสดงให้เห็นความเป็นไปได้ว่าอาจมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก

(2) ชีตความสามารถของผู้ส่งออกได้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและระบายน สินค้าได้อย่างอิสระอันแสดงให้เห็นความเป็นไปได้ว่าอาจมีการนำเข้าสินค้า ดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการมีอยู่ของตลาดส่งออกอื่นที่อาจรองรับสินค้าส่งออกที่เพิ่มขึ้นประกอบด้วย

(3) ความชัดเจนของผลของราคาสินค้าที่ทุ้มตลาดที่เป็นการกด หรือลดราคาของสินค้าชนิดเดียวกันในตลาดภายในและแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของการนำเข้าสินค้านั้น

(4) ปริมาณคงเหลือของสินค้าทุ้มตลาด

- การพิจารณาอุปสรรคล่าช้าอย่างสำคัญต่อการก่อตั้งหรือการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในหลักเกณฑ์ในการพิจารณาก็คือ ต้องมีข้อเท็จจริงที่ทำให้คาดหมายได้ว่าทำให้เกิดความล่าช้าอย่างสำคัญซึ่งรวมถึงความเป็นไปได้หรือระบบเวลาในการก่อตั้งหรือการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในด้วย¹³ โดยจะเห็นได้ว่าเกณฑ์ดังกล่าวมิได้กำหนดรายละเอียดและวิธีการใด ๆ เอาไว้คงมีเพียงแต่หลักเกณฑ์กว้าง ๆ เท่านั้น

5.3 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการทุ้มตลาดกับความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในการพิจารณาความเสียหายจะต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทุ้มตลาดและความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในอีกด้วย ซึ่งในการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยนอกจากสินค้าที่ทุ้มตลาดแล้วจะต้องพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ปรากฏว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในในเวลาเดียวกัน ประกอบด้วย ปัจจัยดังกล่าวให้รวมถึงปริมาณและราคาของสินค้านำเข้าที่มีได้ขายในราคาที่มีการทุ้มตลาด การที่อุปสงค์ลดลง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค การผูกขาด ตัดตอนทางการค้า การแข่งขันระหว่างผู้ผลิตในต่างประเทศและผู้ผลิตภายในประเทศการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ประสิทธิภาพในการส่งออกและความสามารถในการผลิต¹⁴

5.4 การพิจารณาได้ส่วนการทุ้มตลาดและความเสียหาย

5.4.1. การยื่นคำขอและการพิจารณาคำขอได้ส่วน

(1) การเริ่มต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาตอบได้การทุ้มตลาดจะเริ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีคำขอของกรมการค้าต่างประเทศ หรือจากบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งอาจเสนอตนทำการแทนอุตสาหกรรมภายใน เพื่อขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตอบได้การทุ้มตลาด โดยยื่นคำ

¹³ พระราชบัญญัติการตอบได้การทุ้มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 23

¹⁴ พระราชบัญญัติการตอบได้การทุ้มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 21

ขอต่อกรมการค้าต่างประเทศ ซึ่งในกรณีที่เป็นการนำเข้าสินค้าหรือคนละบุคคลเป็นผู้ยื่นคำขอ กรมการค้าต่างประเทศหรือ (คต.) ก็จะต้องพิจารณาถึง

- สถานะของผู้ยื่นคำขอว่าได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในประเทศ ซึ่งมีการผลิตรวมกันเกินกึ่งหนึ่งของปริมาณการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของผู้ที่ได้แสดงความเห็นทั้งส่วนที่สนับสนุนและส่วนที่คัดค้านรวมกันโดยปริมาณการผลิตของฝ่ายสนับสนุนนั้นต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของปริมาณการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันทั้งหมดในประเทศ¹⁵ หรือไม่ และ

- พิจารณาถึงสินค้าที่ผลิตว่าเป็นสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าทุ่มตลาด

(2) กรมการค้าต่างประเทศจะตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำขอ ซึ่งจะต้องมีข้อมูลและพยานหลักฐานเบื้องต้นเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่ามีการทุ่มตลาด และก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายใน อันได้แก่

- ข้อมูลสถิติปริมาณการนำเข้าสินค้าทุ่มตลาด
- ข้อมูลราคาสินค้าที่จำหน่ายในประเทศผู้ส่งออกและราคานำเข้า
- เอกสารใบกำกับสินค้า (Invoice) หรือใบเสนอราคา (Price List) หรือกรณีไม่สามารถจัดหาเอกสารทั้งสองได้ ให้ใช้หนังสือรับรองจากบริษัท ซึ่งรับรองว่าราคานำเข้าที่แจ้งนั้นถูกต้องและเชื่อถือได้ หรือหนังสือจากลูกค้าแสดงราคาที่ได้รับการเสนอขาย
- ข้อมูลแสดงความเสียหายของบริษัท ได้แก่ การขาดทุนข้อมูลการผลิตจำนวนสินค้าคงเหลือ การจ้างงานระดับราคาลดลง เป็นต้น

(3) หากคำขอมีรายละเอียดหรือหลักฐาน ไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องกรมการค้าต่างประเทศจะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้อง¹⁶ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่องนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด กรมการค้าต่างประเทศจะส่งคำขอ คืบอุตสาหกรรมภายในต่อไป

(4) หากคำขอมีรายละเอียดและพยานหลักฐานครบถ้วนเพียงพอแล้ว กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) จะมีหนังสือแจ้งตอบรับคำขอดังกล่าวให้อุตสาหกรรมภายในทราบ และแจ้งให้อุตสาหกรรมภายในจัดทำคำขอฉบับเปิดเผยส่งให้กรมการค้าต่างประเทศเพื่อเผยแพร่หากมีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ

(5) จัดประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาการทุ่มตลาด และคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาความเสียหาย¹⁷ เพื่อพิจารณาว่าคำขอมีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการทุ่มตลาด และความ

¹⁵ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 32 และ 33

¹⁶ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 34

¹⁷ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 78

เสียหายเพียงพอที่จะเปิดการไต่สวนหรือไม่ ก่อนนำเสนอเข้าคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาด และการอุดหนุน¹⁸ หรือ (คทอ.) พิจารณาเปิดการไต่สวนต่อไป

(6) แจ้งให้รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกสินค้าทุ่มตลาดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงการรับคำร้องขอให้ไต่สวนการทุ่มตลาดดังกล่าว¹⁹

(7) คณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดจะจัดประชุมเพื่อพิจารณาคำขอว่าสมควรเปิดการไต่สวนหรือไม่ หากผลการประชุมพบว่าไม่มีมูลเบื้องต้นเพียงพอ กรมการค้าต่างประเทศจะมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาพร้อมเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบ หากคำขอมูลให้ประกาศเปิดการไต่สวน²⁰ ทั้งนี้ผู้ยื่นคำขออาจถอนคำขอได้ แต่ถ้าได้มีการประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายคณะกรรมการจะยุติการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดหรือดำเนินการพิจารณาต่อไปก็ได้²¹

5.4.2. การประกาศเปิดการไต่สวน

(1) กรมการค้าต่างประเทศ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนประเด็นการทุ่มตลาด และความเสียหาย เริ่มต้นโดยการออกประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายในราชกิจจานุเบกษาและลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นเวลา 3 วันหรือตามที่เห็นสมควร โดยในประกาศจะต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- ระบุสินค้า
- ประเทศผู้ส่งออกและประเทศที่เกี่ยวข้อง
- ชื่อเท็จจริงโดยสังเขป
- การขอรับข้อมูลข่าวสารอันเป็นรายละเอียดตลอดจนค่าธรรมเนียม ที่เกี่ยวข้อง
- ระยะเวลาให้ผู้มีส่วนได้เสียเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเป็นหนังสือ
- กำหนดเวลาให้ผู้มีส่วนได้เสียแจ้งความจำนงขอแถลงการณ์ด้วยวาจาประกอบการไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหาย

(2) กรมการค้าต่างประเทศจะแจ้งประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายโดยจัดส่งประกาศให้ผู้ยื่นคำขอ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจากต่างประเทศ รัฐบาลประเทศผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือตัวแทนผู้นำเข้าในกรณีทราบที่อยู่เพื่อทราบการเปิดไต่สวน²²

¹⁸ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 72

¹⁹ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 35

²⁰ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 37

²¹ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 36

²² พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 39

5.4.3. การไต่สวนขั้นต้น

(1) ในการไต่สวนขั้นต้นนี้ จะมีการจัดส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการทุ่มตลาดและความเสียหาย โดยกำหนดเวลาให้ตอบกลับภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ในหนังสือส่งแบบสอบถาม และขยายได้อีกไม่เกิน 15 วัน หากมีคำขอขยายเวลา

นอกจากนี้ ในการเสนอข้อเท็จจริง และความเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ยังได้มีกฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย ให้สิทธิแก่ผู้มีส่วนได้เสียในระหว่างไต่สวนสามารถร้องขอให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของแต่ละฝ่าย หรือนำเสนอข้อมูลอื่นนอกเหนือจากข้อมูลที่ได้เสนอไว้แล้ว ตลอดจนการขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการไต่สวนที่กรมการค้าต่างประเทศได้จัดทำไว้เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนและมีได้เป็นข้อมูลที่ต้องปกปิด

(2) เมื่อได้มีการจัดทำแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้รับจากแบบสอบถาม หรืออาจขอข้อมูลเพิ่มเติมกรณีจำเป็น เพื่อนำมาคำนวณส่วนเหลือของการทุ่มตลาด และพิจารณาความเสียหาย โดยมีระยะเวลา 30 วัน และในการขอทราบข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการไต่สวนนี้จะต้องไม่กระทำการใดให้เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหากข้อมูลนั้นต้องปกปิด หรือผู้ให้ข้อมูลขอให้ปกปิด²³ หากในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดปฏิเสธที่จะนำพยานหลักฐานมาแสดงหรือไม่นำพยานหลักฐานดังกล่าวมาแสดงภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่ให้ความร่วมมือเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน หรือขัดขวางกระบวนการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดการพิจารณาจะรับฟังเพียงข้อเท็จจริงเท่าที่มีอยู่หรืออาจรับฟังไปในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้มีส่วนได้²⁴

(3) หลังจากนั้นก็จะมีการเดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูล (Verification) ในประเทศผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกและอุตสาหกรรมภายใน²⁵

(4) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลแล้ว และสรุปผลการไต่สวนขั้นต้นทั้งการพิจารณาการทุ่มตลาดและความเสียหาย

(5) จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาด และคณะอนุกรรมการพิจารณาความเสียหายเพื่อพิจารณาผลการไต่สวนขั้นต้นของ คต. ก่อนนำเสนอ คทอ. พิจารณา²⁶ ซึ่งหลังจากนั้นจะมีการจัดประชุม คทอ. เพื่อวินิจฉัยผลการตัดสินขั้นต้น โดยแบ่งเป็น 2 กรณีคือ

²³ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 26

²⁴ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 27

²⁵ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 29

- กรณีไม่มีการทุ่มตลาด และไม่มีความเสียหาย จะมีการออกประกาศกรมการค้าต่างประเทศยุติการไต่สวน และจัดส่งประกาศการยุติการไต่สวนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ไม่ว่าจะเป็นผู้ยื่นคำขอ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจากต่างประเทศ รัฐบาลประเทศผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือตัวแทนผู้นำเข้าในกรณีทราบที่อยู่

- กรณีมีการทุ่มตลาด และความเสียหาย ตลอดจนให้มีการกำหนดมาตรการชั่วคราวแล้ว ก็จะมีการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดอัตราอากรชั่วคราว โดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา และออกประกาศกรมการค้าต่างประเทศแจ้งรายละเอียดผลการไต่สวนขั้นต้น จากนั้นแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้นำเข้าและผู้ส่งออกจากต่างประเทศสามารถขอทราบข้อมูลรายละเอียดที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดมาตรฐานชั่วคราวได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ในประกาศดังกล่าว

(6) ผู้มีส่วนได้เสียอาจแจ้งข้อคิดเห็นต่อผลการไต่สวนขั้นต้น หรือขอให้กรมการค้าต่างประเทศเปิดรับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อแสดงข้อโต้แย้งระหว่างกันได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการกำหนดมาตรการชั่วคราว

(7) โดยจะมีการจัดส่งประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดอัตราอากรชั่วคราวให้กรมศุลกากรทราบเพื่อดำเนินการจัดเก็บอากรชั่วคราว และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้นก็จะมี การแจ้ง Committee on Anti-Dumping Practice ของ WTO ทราบด้วย

5.4.4. การไต่สวนขั้นสุดท้าย

(1) เมื่อได้มีประกาศผลการไต่สวนขั้นต้นแล้วกรมการค้าต่างประเทศ (คต.) จะนำข้อคิดเห็นและข้อโต้แย้งที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาการทุ่มตลาดและการพิจารณาความเสียหายขั้นสุดท้ายอีกครั้งนั้น

(2) จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาด และคณะอนุกรรมการพิจารณาความเสียหาย เพื่อพิจารณาผลการไต่สวนขั้นสุดท้ายของกรมการค้าต่างประเทศ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุน

(3) จะมีการจัดส่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ใช้เป็นฐานในการพิจารณาวินิจฉัยผลการตัดสินขั้นสุดท้ายให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ และยื่นข้อโต้แย้งได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ส่งข้อมูลและข้อเท็จจริง²⁷

(4) นำข้อโต้แย้งที่ได้รับมาประกอบการพิจารณาการทุ่มตลาด และการพิจารณาความเสียหายอีกครั้งหนึ่งก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุน พิจารณาวินิจฉัยขั้นสุดท้าย

²⁶ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 40

²⁷ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 30

(5) จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุน เพื่อพิจารณาวินิจฉัยผลการตัดสินขั้นสุดท้าย

(6) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาการทุ่มตลาดและการอุดหนุน มีคำวินิจฉัยตัดสินต่อจากนั้นก็ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดโดยลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา และออกประกาศกรมการค้าต่างประเทศแจ้งรายละเอียดผลการไต่สวนขั้นสุดท้าย และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอ ผู้นำเข้า หรือผู้ผลิตผู้ส่งออกจากต่างประเทศสามารถขอทราบข้อมูลรายละเอียดที่ใช้เป็นฐานในการวินิจฉัยผลขั้นสุดท้ายได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศ

(7) จัดส่งประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาด ให้กรมศุลกากรทราบ เพื่อดำเนินการจัดเก็บและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้ง Committee on Anti-Dumping Practice ของ WTO ทราบด้วย

อย่างไรก็ดี ในการเริ่มต้นกระบวนการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาดจนถึง การดำเนินการให้มีคำวินิจฉัยขั้นสุดท้ายให้มีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรือ ไม่มีการทุ่มตลาดและไม่มีความเสียหาย ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศไต่สวน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายได้อีกไม่เกินหกเดือน²⁸

5.5 การเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด

เมื่อมีการร้องเรียนให้ไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหาย หากผลปรากฏว่า มีการทุ่มตลาด มีความเสียหาย และมีความสัมพันธ์ระหว่างการทุ่มตลาดและความเสียหาย ประเทศผู้นำเข้าที่ได้รับความเสียหายจากการทุ่มตลาดนั้นอาจดำเนินการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดได้ด้วยวิธีการเรียกเก็บอากรตอบโต้ ซึ่งหากในระหว่างการไต่สวนมีความจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายก็อาจเรียกเก็บอากรชั่วคราว จนกระทั่งการไต่สวนเสร็จสิ้นก็สามารถเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด รวมไปถึงการเรียกเก็บอากรย้อนหลังได้

5.5.1 ลักษณะของอากรตอบโต้

- อากรตอบโต้การทุ่มตลาดชั่วคราว

คือ อากรเรียกเก็บที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการชั่วคราวในระหว่างที่มีการไต่สวน โดยมีความจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเบื้องต้นว่ามีการทุ่มตลาด และมีความเสียหาย คณะกรรมการอาจใช้มาตรการชั่วคราว ประกาศเรียกเก็บอากรชั่วคราว หรือหลักประกันการชำระอากรชั่วคราวได้ ซึ่งอากรชั่วคราวที่เรียกเก็บนี้จะต้องไม่สูงกว่าส่วนเหลือของการทุ่มตลาดที่ประเมินขณะมีคำวินิจฉัยเบื้องต้น โดยให้นำบทบัญญัติ

²⁸ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสืบคำจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 54

กฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรชั่วคราวเสมือนอากรดังกล่าวเป็นอากรขาเข้าด้วย ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาความเสียหายเพื่อให้เรียกเก็บอากรตอบได้ การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ตั้งแต่มีการใช้มาตรการชั่วคราว พ.ศ.2545 กำหนดถึงรายละเอียดไว้

ทั้งนี้ การเรียกเก็บอากรชั่วคราวจะนำมาใช้ก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายไม่ได้ ซึ่งโดยปกติกำหนดให้เก็บอากรชั่วคราวได้ไม่เกินสี่เดือน แต่อาจขยายเวลาเก็บอากรชั่วคราวเกินกว่าสี่เดือนแต่ไม่เกินหกเดือนได้ ถ้ามีคำขอ หรือคณะกรรมการอาจประกาศขยายเวลาเกินกว่าหกเดือน แต่ไม่เกินเก้าเดือนก็ได้ ถ้ามีการพิจารณาในระดับประเด็นที่ว่า การเรียกเก็บอากรต่ำกว่าส่วนเหลือม การทุ่มตลาดจะเพียงพอต่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นได้หรือไม่²⁹

- อากรตอบได้ การทุ่มตลาดขั้นสุดท้าย

(1) เป็นอากรเรียกเก็บเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยขั้นที่สุดว่าให้มีการเรียกเก็บอากรตอบได้ การทุ่มตลาด

- โดยจะต้องเรียกเก็บในอัตราเพียงเพื่อชดเชยความเสียหายและจะเกินกว่าส่วนเหลือมการทุ่มตลาดมิได้ ตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดศุลกากร

- อากรตอบได้ การทุ่มตลาดต้องกำหนดให้เหมาะสมกับผู้ส่งออกจากต่างประเทศแต่ละรายที่ทุ่มตลาดโดยไม่เลือกปฏิบัติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามความตกลงเพื่อระงับการทุ่มตลาด³⁰

(2) สำหรับความตกลงเพื่อระงับการทุ่มตลาด อาจทำให้การพิจารณาตอบได้ การทุ่มตลาดยุติลงสำหรับผู้ส่งออกจากต่างประเทศรายหนึ่งรายใด โดยไม่มีการใช้มาตรการชั่วคราวหรือไม่เรียกเก็บอากรตอบได้ การทุ่มตลาด

- ถ้าสามารถทำความตกลงกันได้ระหว่าง ผู้ส่งออกรายนั้นกับกรมการค้าต่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงราคา หรือระงับการส่งออกสินค้าในราคาทุ่มตลาด เมื่อกรมการค้าต่างประเทศเป็นที่พอใจว่าความตกลงนั้นจะจัดผลเสียหายจากการทุ่มตลาดได้ และ

- ความตกลงทำภายหลังจากที่มีคำวินิจฉัยเบื้องต้นและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว³¹ และ

- แม้จะได้มีการทำความตกลงกันแล้ว คณะกรรมการจะดำเนินการพิจารณาตอบได้ การทุ่มตลาดต่อไปก็ได้ ซึ่งหากในการพิจารณาตอบได้ การทุ่มตลาดมีคำวินิจฉัยขั้นที่สุดว่า ไม่มีการทุ่มตลาดหรือไม่มีความเสียหาย ก็ให้ยุติการดำเนินการตามความตกลงนั้น ตรงกันข้ามหากมีการทุ่ม

²⁹ พระราชบัญญัติการตอบได้ การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 42

³⁰ พระราชบัญญัติการตอบได้ การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 49

³¹ พระราชบัญญัติการตอบได้ การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 43 และ 44

ตลาดและความเสียหาย ก็ให้ดำเนินการตามความตกลงนั้นไป แต่ถ้ามีการฝ่าฝืนความตกลง คณะกรรมการอาจวินิจฉัยให้เก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่วันที่ประกาศใช้บังคับ มาตรการชั่วคราวไม่เกินเก้าสิบวันก็ได้ แต่จะใช้กับสินค้าทุ่มตลาดที่นำเข้าก่อนมีการฝ่าฝืนความตกลงนั้นไม่ได้³²

(3) กรณีที่มีความเสียหายอย่างสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน (Material Injury) หรือมีความเสียหายอย่างสำคัญที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน (Threat of Material Injury) ซึ่งถ้ามิได้มีการใช้มาตรการชั่วคราวมาก่อน โดยน่าจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างสำคัญที่เกิดแก่ อุตสาหกรรมภายในได้ คณะกรรมการจะกำหนดให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่มิมีการ ใช้มาตรการชั่วคราวก็ได้

(4) กรณีที่มีความเสียหายอย่างสำคัญที่อาจเกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน (Threat of Material Injury) หรืออุปสรรคล่าช้าอย่างสำคัญต่อการก่อตั้งหรือการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใน คณะกรรมการอาจกำหนดให้เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดได้ตั้งแต่วันที่มีความเสียหายขั้นที่สุด ว่ามีความเสียหายดังกล่าว แล้วแต่กรณี

(5) อากรที่เรียกเก็บหรือหลักประกันต่าง ๆ ที่ได้บังคับใช้ตามมาตรการชั่วคราวนี้ให้คืน โดยไม่ชักช้าและหากมีความเสียหายขั้นที่สุดว่าไม่มีการทุ่มตลาดหรือไม่มีความเสียหาย บรรดาอากรชั่วคราวที่เรียกเก็บหรือหลักประกันที่ให้ไว้ตามมาตรการชั่วคราวก็ให้คืนโดยไม่ชักช้าด้วยเช่นกัน³³

- อากรตอบโต้การทุ่มตลาดย้อนหลัง

เมื่อมีการประกาศไต่สวนการทุ่มตลาดและความเสียหายแล้ว หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็น ขั้นที่สุดอาจต้องมีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่วันที่ประกาศใช้บังคับมาตรการชั่วคราว คณะกรรมการอาจขอให้กรมศุลกากรเรียกหลักประกันอากรได้ ซึ่งคณะกรรมการอาจกำหนดให้ เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดหลังจากวันประกาศไต่สวน แต่ต้องไม่เกิน 90 วัน ก่อน วันที่ใช้ มาตรการชั่วคราวก็ได้ หากมีข้อเท็จจริงว่า

- เคยมีการทุ่มตลาดสินค้ารายนั้นและมีความเสียหายหรือผู้นำเข้าได้รู้หรือควรได้รู้ว่า ผู้ ส่งออกจากต่างประเทศได้ทุ่มตลาดและอาจมีความเสียหายและ

- ความเสียหายได้เกิดขึ้นจากการเร่งนำเข้าสินค้าทุ่มตลาดเป็นจำนวนมาก ภายในเวลาอัน สั้นจากช่วงเวลา ปริมาณการนำเข้าและพฤติการณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง ที่ชี้ให้เห็นว่าจะบั่นทอนผลการใช้ บังคับอากรตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นอย่างมาก หากไม่กำหนดให้มีการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่ม ตลาดก่อนวันที่ใช้มาตรการชั่วคราว

ทั้งนี้ ก่อนการเรียกเก็บอากรต้องให้ผู้นำเข้าได้มีโอกาสเสนอความเห็นด้วย³⁴

³² พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 47

³³ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 51 และ 52

5.5.2 ระยะเวลาการตอบโต้การทุ่มตลาดและการทบทวน

- ระยะเวลาการตอบโต้การทุ่มตลาด

โดยปกติในการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดให้เรียกเก็บได้เป็นระยะเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันเริ่มใช้บังคับหรือนับแต่มีการทบทวนครั้งสุดท้ายซึ่งมีการพิจารณาทบทวน ทั้งปัญหาการทุ่มตลาดและปัญหาความเสียหาย แต่ระยะเวลาดังกล่าวอาจมีการขยายออกไปได้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรหรือเมื่อบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งทำการแทนอุตสาหกรรมภายในได้มีคำขอภายในระยะเวลาอันสมควรก่อนครบกำหนดดังกล่าว การยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดจะทำให้มีการทุ่มตลาดต่อไป หรือทำให้การทุ่มตลาดฟื้นคืนมาอีก³⁵ และผู้นำเข้าอาจขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในขณะหนึ่งขณะใดก็ได้ ถ้าพิสูจน์ว่าไม่มีส่วนเหลือมการทุ่มตลาด หรือส่วนเหลือมการทุ่มตลาดลดลงต่ำกว่าอากรตอบโต้การทุ่มตลาดที่ใช้บังคับ³⁶

- การทบทวน

การทบทวนความจำเป็นในการใช้บังคับอากรตอบโต้การทุ่มตลาดต่อไปให้กระทำได้ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรหรือเมื่อมีคำขอจากผู้มีส่วนได้เสียหลังจากได้ใช้บังคับอากรตอบโต้การทุ่มตลาดมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี โดยในคำขอดังกล่าวอาจขอให้คณะกรรมการ พิจารณาทบทวนเพื่อยุติธรรมการเรียกเก็บหรือเปลี่ยนแปลงอัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดได้ โดยการพิจารณาการทบทวนจะไม่กระทบถึงการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในระหว่างนั้น และจะต้องพิจารณาโดยรวดเร็ว ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้มีการทบทวน³⁷ ดังนี้

(1) การทบทวนสำหรับผู้ส่งออกรายใหม่ หรือผู้ส่งออกจากต่างประเทศหรือผู้ผลิตสินค้าในต่างประเทศรายใดซึ่งมิได้ส่งสินค้าทุ่มตลาดเข้ามาในช่วงระหว่างการพิจารณาตอบโต้การทุ่มตลาด อาจขอให้ทบทวนการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด สำหรับตนเป็นการเฉพาะรายก็ได้³⁸

(2) การทบทวนอัตราส่วนเหลือมการทุ่มตลาด คือในระหว่างปีหากผู้ส่งออกซึ่งถูกฟ้องมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงสามารถยื่นเพื่อขอทบทวนอัตราส่วนเหลือมการทุ่มตลาดได้

(3) การทบทวนเมื่อครบกำหนดเวลา 5 ปี ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาเพื่อตอบโต้การทุ่มตลาด ปัจจุบันก็ได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ.2542 กำหนดรายละเอียดที่จะต้องระบุในประกาศคำวินิจฉัยเบื้องต้นหรือขั้นที่สุดเกี่ยวกับการไต่สวนการทุ่มตลาด การยอมรับข้อเสนอทำความตกลงเพื่อระงับการทุ่มตลาด

³⁴ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 53

³⁵ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 57

³⁶ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 59

³⁷ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 56

³⁸ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 58

การเพิกถอนตกลงเพื่อระงับการทุ่มตลาด การยุติการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดอันเนื่องมาจากการทบทวนไว้

- การทบทวนโดยศาล

ไม่ว่ากรณีใด ๆ หากผู้เกี่ยวข้องและไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสามารถที่จะอุทธรณ์คำวินิจฉัยในเรื่องนั้น ๆ ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัย ซึ่งเรื่องที่จะอุทธรณ์ได้ต้องเป็นเรื่องดังต่อไปนี้³⁹

- เรื่องการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตามมาตรา 49

- เรื่องการทบทวนความจำเป็นการใช้บังคับอากรตอบโต้การทุ่มตลาดต่อไปตามมาตรา 56

- เรื่องการทบทวนปัญหาการทุ่มตลาดเป็นปัญหาความเสียหายตามมาตรา 57

- เรื่องผู้ส่งออกที่เข้ามาใหม่ขอให้ทบทวนการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสำหรับตนเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา 58

- เรื่องผู้นำเข้าขอคืนอากรตอบโต้การทุ่มตลาดในขณะใดขณะหนึ่งตามมาตรา 59

5.6 แนวโน้มผลกระทบและจุดยืนของไทยต่อการปรับปรุงความตกลงฯ

5.6.1 ภาพรวมการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของไทย

ความสำเร็จของการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งองค์การการค้าโลก ทำให้ประเทศสมาชิกต้องยอมรับเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในทุกความตกลงเสมือนว่าความตกลงต่างๆ นั้นเป็นความตกลงเดียวกัน (Single Undertaking) ประเทศสมาชิกซึ่งรวมถึงไทยจึงต้องเข้าเป็นสมาชิกความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาดของ WTO และทุกประเทศจะต้องมีพันธกรณีที่จะต้องออก หรือแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการตอบโต้การทุ่มตลาดให้สอดคล้องกับความตกลงฯ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือ "พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ.2542" ซึ่งมาทดแทนประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมซึ่งสินค้านำเข้าเพื่อตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน พ.ศ.2539

ในปัจจุบัน ประเทศไทยใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดกับประเทศผู้ส่งออกทั้งสิ้น 18 ประเทศ และมีจำนวนคดีที่เปิดไต่สวนคดีรวมทั้งสิ้น 28 คดี (ในระหว่างปี 2538-2545) หากพิจารณาในส่วนอุตสาหกรรมที่ไทยใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ก็พบว่า มีการกระจุกตัวมากที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก (มีจำนวน 24 คดี) ซึ่งคิดเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 85 ของจำนวนคดีที่ไทยเปิดการไต่สวนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์เคมี และพลาสติก ซีเมนต์ โดย

³⁹ พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน ซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542, มาตรา 61

สินค้านำเข้าที่ถูกไทยตอบโต้การทุ่มตลาดส่วนมากนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยเป็นหลัก ได้แก่ ประเทศรัสเซีย/คาซัคสถาน (4 คดี) เกาหลีใต้ (4 คดี) ญี่ปุ่น (3 คดี) ไต้หวัน (2 คดี) อินเดีย (2 คดี) และอินโดนีเซีย (2 คดี)

แต่เมื่อพิจารณาในแง่การใช้สิทธิตอบโต้ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 18 จากจำนวนประเทศที่ใช้สิทธิเปิดไต่สวนประมาณ 40 ประเทศ ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐฯ (292 คดี) สหภาพยุโรป (267 คดี) แคนาดา (107 คดี) และออสเตรเลีย (105 คดี) หรือประเทศในกลุ่มเอเชียด้วยกัน เช่น อินเดีย (332 คดี) เกาหลีใต้ (56 คดี) จีน (50 คดี) และอินโดนีเซีย (43 คดี) ก็พบว่าการใช้สิทธิเปิดไต่สวนของไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ

ในประเด็นเรื่องการบังคับใช้กฎหมายภายในนั้น แม้โดยทั่วไปแล้วมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของไทยจะเป็นการอนุวัติ (Implement) หลักเกณฑ์ที่เป็นไปตามความตกลงฯ เกือบทุกประการ ซึ่งให้เกิดผลดีต่อประเทศไทยในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ทำไว้กับ WTO และไม่เป็นปัญหากับประเทศอื่น แต่การที่ประเทศไทยอนุวัติมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดภายในความตกลงฯ ในลักษณะเช่นนี้ก็ทำให้เกิดปัญหาในแง่การปฏิบัติใช้บังคับ เพราะมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดที่ปรากฏในความตกลงฯ นั้นเป็นเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์กว้างๆ ที่เกิดจากการเจรจาตกลงกันของประเทศสมาชิกเพื่อให้บรรลุถึงหลักเกณฑ์ร่วมกันในการถือปฏิบัติ และสามารถนำไปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ภายในประเทศต่อไป

ดังนั้นเมื่อนำเอามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเช่นว่านั้นมาปรับใช้กับกฎหมายภายใน ก็ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นแนวปฏิบัติของผู้ไต่สวนภายในประเทศ ด้วยเหตุนี้ พ.ร.บ.ตอบโต้การทุ่มตลาดฯ (2542) จึงขาดหลักเกณฑ์ที่จะนำมาสนับสนุนในการใช้บังคับเมื่อมีกรณีการทุ่มตลาดเกิดขึ้นหรือรองรับกรณีการทุ่มตลาดได้อย่างเพียงพอ ทำให้หลายเรื่องต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้ไต่สวนเป็นสำคัญและถูกโต้แย้งจากต่างประเทศถึงการบังคับใช้กฎหมายของไทยที่ขัดต่อ WTO⁴⁰

ตัวอย่างที่น่าสนใจในกรณีนี้ ก็คือ คดี Thailand-H-Beam ที่รัฐบาลโปแลนด์กล่าวหารัฐบาลไทยว่าการไต่สวนและพิจารณาความเสียหายเหล็กรูปตัว H ที่นำเข้าจากประเทศโปแลนด์ขัดต่อความตกลงฯ WTO โดยในคดีดังกล่าวรัฐบาลไทยได้กล่าวหาว่าสินค้าเหล็กรูปตัว H ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในโดยพิจารณาจากปัจจัยผลกระทบต่อปริมาณสินค้าที่ผลิตในประเทศและราคาสินค้าภายในที่ลดลง แต่เมื่อคดียื่นสู่องค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body หรือ AB) องค์กรอุทธรณ์เห็นว่าการพิจารณาตัดสินของรัฐบาลไทยนั้นขัดต่อความตกลงฯ เพราะการพิจารณาความเสียหาย จะต้องพิจารณาปัจจัยตามบัญชีรายการที่แสดงในมาตรา 3.4 ทั้ง 15 ปัจจัยและจะต้องอธิบายให้เห็นชัดเจนว่าปัจจัยแต่ละตัวก่อให้เกิดผลกระทบ และเกี่ยวโยง

⁴⁰ ศักดา ธนิตกุล (2543) พระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาด พ.ศ.2542: ภาพรวมและประเด็นปัญหา, หน้า 449-451

อย่างไรต่ออุตสาหกรรมภายในที่ได้รับความเดือดร้อนจากสินค้าทุ่มตลาด มิใช่พิจารณาความเสียหายบนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริงที่เปิดเผยเท่านั้น ดังนั้น AB จึงตัดสินให้ไทยแพ้คดีโปแลนด์ เพราะเหตุที่ว่ารัฐบาลไทยฝ่าฝืนมาตรา 3.1 3.2 และ 3.4 โดยไม่สามารถแสดงหลักฐานที่พิสูจน์ได้ และแสดงการตรวจสอบที่มีหลักเกณฑ์ เพื่อพิสูจน์ความเสียหายต่อปริมาณและระดับราคาที่เกิดจากสินค้านำเข้าจากโปแลนด์⁴¹

นอกจากปัญหาเรื่องการขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนที่มีผลต่อการบังคับใช้แล้ว ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้พระราชบัญญัติดังกล่าวขาดประสิทธิภาพในการใช้บังคับ ก็คือผู้เสียหายที่ใช้สิทธิยังมีจำนวนน้อย เนื่องจากผู้ใช้สิทธิส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่เท่านั้น แต่ผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็กมักไม่ให้ความสนใจรวมตัวยื่นฟ้องคดีในฐานะผู้เสียหาย เพราะไม่อาจรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินคดี และในขณะเดียวกัน ก็เกรงว่าการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญของตนจะสร้างความเสียหายแก่ตนในภายหลัง อีกทั้งเห็นว่าประโยชน์จากการดำเนินคดีอาจไม่คุ้มค่ากับต้นทุนภาระการพิสูจน์ที่เกิดขึ้น ดังนั้นในปัจจุบันจึงพบว่ามีสินค้าราคาถูกที่เข้าชาย ทุ่มตลาดจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน จำหน่ายในประเทศเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ดี หากผู้เสียหายเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กซึ่งเสียเปรียบในการต่อสู้คดีความตกลงฯ ก็ได้เปิดโอกาสให้รัฐสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินคดียื่นคำร้องขอเปิดไต่สวนเอง แม้ผู้เสียหายซึ่งเป็นเอกชนจะไม่ได้ยื่นคำร้องขอเปิดการไต่สวนก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติการดำเนินการลักษณะดังกล่าวกลับแทบไม่เกิดขึ้นเลย เนื่องจากรัฐบาลทั่วไปเกรงว่าการดำเนินการอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ ดังนั้นรัฐบาลเกือบทุกประเทศจึงต้องการให้เอกชนเป็นผู้ยื่นคำร้องในฐานะผู้เสียหายด้วยตนเองโดยรัฐบาลจะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือในฐานะผู้ประสานงานฟ้องร้องคดี และจัดหาทนายความต่อไป

⁴¹ UNCTAD, *Negotiating Anti-dumping and Setting Priorities among Outstanding Implementation Issues in the Post-Doha scenario: The First Examination in the Light of Recent Practice and DSU Jurisprudence*, (2002) หน้า 29-30

* มาตรา 5.6 ของความตกลงฯ ได้บัญญัติให้สิทธิแก่รัฐบาลเป็นผู้ยื่นคำร้องขอเปิดการไต่สวนในฐานะผู้เสียหายได้ และหลักการดังกล่าวก็ถูกนำมาปรับใช้ใน มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 ของประเทศไทย โดยให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจยื่นคำร้องขอเปิดการไต่สวนได้โดยลำพัง